

**Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas
sistēmas operatora ziņojums par atbilstību
sertificēšanas prasībām 2019. gadā**

Rīga, 2020. gads

Saturs

Vispārīga informācija	3
1. Atbilstība Enerģētikas likuma 114. panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām (Sertificēšanas noteikumu 2. punkts)	4
1.1. Sistēmas operatora īpašnieku struktūra (Sertificēšanas noteikumu 2.1. un 2.4. apakšpunkts)	4
1.2. Sistēmas operatora padomes un valdes iecelšana (Sertificēšanas noteikumu 2.2. un 2.3. apakšpunkts)	5
1.3. Valsts pārvaldes institūcijas (Sertificēšanas noteikumu 2.5. apakšpunkts)	5
1.4. Sistēmas operatora personāls un tehniskie resursi (Sertificēšanas noteikumu 2.6. un 2.7. apakšpunkts)	5
1.5. Komerciālas informācijas aizsardzība (Sertificēšanas noteikumu 2.8. apakšpunkts)	8
1.6. Taisnīga un vienlīdzīga attieksme pret sistēmas lietotājiem (Sertificēšanas noteikumu 2.9. apakšpunkts)	8
1.7. Kopīgi izmantotie pakalpojumi (Sertificēšanas noteikumu 2.10. apakšpunkts)	10
2. Pakalpojumu nodrošināšana (Sertificēšanas noteikumu 3. punkts)	10
3. Atbilstība Enerģētikas likuma 114. panta otrās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām (Sertificēšanas noteikumu 4. punkts)	10
4. Personāls no trešās valsts kontrole (Sertificēšanas noteikumu 5. punkts)	11
5. Būtiskākie notikumi 2020. gadā	11

Vispārīga informācija

Akciju sabiedrība "Conexus Baltic Grid" (vienotais reģistrācijas numurs 40203041605, juridiskā adrese: Stigu iela 14, Rīga, LV-1021) (turpmāk – AS "Conexus Baltic Grid", Sabiedrība), kas 2016. gada 22. decembrī dibināta akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" reorganizācijas rezultātā, nodalot dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas darbības virzienu, nodrošina vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) funkcijas. Sabiedrība kopš 2017. gada 5. janvāra veic dabasgāzes pārvadi Latvijas Republikas teritorijā saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) izsniegtu licenci Nr. E33002 un dabasgāzes uzglabāšanu – saskaņā ar licenci Nr. E31002.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2018. gada 28. septembra lēmumu Nr. 112 "Par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora sertificēšanu" (turpmāk – Sertificēšanas lēmums) Regulators nolēma sertificēt sistēmas operatoru AS "Conexus Baltic Grid" un apstiprināt dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru AS "Conexus Baltic Grid" ar šādiem nosacījumiem:

1) nodrošināt, ka, sākot ar 2020. gada 1. janvāri, personai, kura kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes tirdzniecību, nav iespēju tieši vai netieši kontrolēt Sabiedrību, un nodrošināt, ka Sabiedrība 2020. gada 1. janvārī pilnībā atbilst Enerģētikas likuma 111. panta trešās daļas 1. un 2. punktā noteiktajām sistēmas operatora neatkarības prasībām;

2) nodrošināt, ka, sākot ar 2020. gada 1. janvāri, finanšu institūciju un īpašam mērķim dibināto komersantu tieša vai netieša darbība Sabiedrībā nerada nekādu interešu konfliktu starp Sabiedrību un energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, un nodrošināt, ka Sabiedrība 2020. gada 1. janvārī pilnībā atbilst Enerģētikas likuma 111. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktajām sistēmas operatora neatkarības prasībām.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017. gada 16. februāra lēmuma Nr. 1/4 "Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora un dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sertificēšanas noteikumi" (turpmāk – Sertificēšanas noteikumi) 6. punktu sistēmas operators katru gadu līdz 1. aprīlim rakstveidā iesniedz Regulatoram ziņojumu par atbilstību sertificēšanas prasībām iepriekšējā kalendārajā gadā.

Sistēmas operatora ziņojums par atbilstību sertificēšanas prasībām 2018. gadā Regulatoram tika iesniegts 2019. gada 1. aprīlī, kā arī atbilstoši Sertificēšanas noteikumu 7. punktam publicēts Sabiedrības tīmekļvietnē. Regulators pēc Sabiedrības iesniegtā ziņojuma un papildu informācijas izvērtēšanas pieņēma lēmumu par Sabiedrības atbilstību sertificēšanas prasībām. Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2019. gada 28. oktobra lēmumu Nr. 163 "Par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" atbilstību sertificēšanas prasībām" (turpmāk – Atbilstības lēmums) Regulators atzina AS "Conexus Baltic Grid" par atbilstošu neatkarības un sertificēšanas prasībām, ja AS "Conexus Baltic Grid" izpilda Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1. punkta nosacījumus, kā arī uzdeva AS "Conexus Baltic Grid" nodrošināt, ka autoruzraudzības pakalpojuma sniegšanu no 2020. gada 1. janvāra veic komersants, kurš nav tiešā vai netiešā veidā saistīts ar PAS "Gazprom" un tā saistītajiem komersantiem.

Sabiedrības darbības virzieni, stratēģiskie mērķi un sasniedzamie rezultāti un attīstības vadmotīvi ir noteikti AS "Conexus Baltic Grid" Vidēja termiņa stratēģijā 2019.-2023. gadam (turpmāk – Stratēģija). Sabiedrībai ir šādi stratēģiskie mērķi:

- Reģiona dabasgāzes tirgus attīstība, lai sasniegtu ilgtspējīgu Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – Inčukalna PGK) darbību tirgus apstākļos;
- Nodrošināt drošu, pieejamu un tirgus apstākļiem atbilstošu infrastruktūru;
- Ieviest ilgtspējīgu iekšējo un ārējo resursu darbības pārvaldību.

Lai veicinātu Stratēģijā izvirzīto stratēģisko mērķu īstenošanu un rezultatīvo rādītāju sasniegšanu, 2019. gadā Sabiedrībā tika apstiprināts Stratēģijas ieviešanas plāns, kurā noteikti atbildīgie par Stratēģijā noteikto mērķu un attīstības vadmotīvu īstenošanu un sasniedzamos rezultatīvos rādītājus, kārtību, kādā Sabiedrībā tiek veikta Stratēģijas ieviešanas (*ex-post*) novērtēšana un pārskatīšana, kā arī atbildīgo par ieviešanas plāna īstenošanas koordinēšanu.

Sistēmas operatora neatkarības prasības un pienākumi noteikti Enerģētikas likumā. Šajā ziņojumā Sabiedrība sniedz informāciju par atbilstību sistēmas operatora sertificēšanas prasībām 2019. gadā (turpmāk – pārskata periods). Ziņojumam tiek pievienoti tie Sertificēšanas noteikumu 2., 3., 4. un 5. punktā minētie dokumenti un informācija, kas ir mainījusies no pēdējā ziņojuma iesniegšanas brīža un kas nav Regulatora rīcībā.

1. Atbilstība Enerģētikas likuma 114. panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām (Sertificēšanas noteikumu 2. punkts)

1.1. Sistēmas operatora īpašnieku struktūra (Sertificēšanas noteikumu 2.1. un 2.4. apakšpunkts)

Pārskata periodā nav notikušas būtiskas izmaiņas akcionāru sastāvā vai pamatkapitālā salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņojumu. 2019. gada 31. decembrī kopējais akciju skaits ir 39 786 089, un kopējais akcionāru skaits pārsniedz 4,8 tūkstoši. AS "Conexus Baltic Grid" akcijas pieder (informācija uz 2019. gada 31. decembri):

- Akciju sabiedrībai "Augstsprieguma tīkls" (vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073) 34,36% apmērā;
- Publiskai akciju sabiedrībai "Gazprom" (ПАО „Газпром”) (reģistrācijas numurs: 1027700070518, juridiskā adrese: Nametkina iela 16, Maskava, GSP-7, 117997, Krievija (turpmāk – PAS "Gazprom")) 34,10% apmērā;
- Marguerite Gas I S.a r.l. (reģistrācijas numurs: B195141, juridiskā adrese: 4, Rue du Fort Wallis, L-2714, Luxembourg (turpmāk – Marguerite Gas I)) 29,06% apmērā;
- Pārējiem akcionāriem (fiziskām vai juridiskām personām) 2,48% apmērā.

Sabiedrības akcijas dod to īpašniekiem tiesības uz dividendes un likvidācijas kvotas saņemšanu, kā arī balsstiesībām akcionāru sapulcē, izņemot gadījumus, kas noteikti statūtu¹ 9.4. punktā un kuros akcionāra pārvaldības tiesības ir aprobežotas ar tiesībām tikai un vienīgi saņemt dividendes un likvidācijas kvotu. Akcionāri savas tiesības piedalīties Sabiedrības pārvaldē īsteno akcionāru sapulcē, ievērojot Komerclikumu, Enerģētikas likumu un statūtus.

¹ AS "Conexus Baltic Grid" statūti pieejami tīmekļvietnē https://www.conexus.lv/uploads/filedir/cbg_statuti_no_31122017.pdf

Pārskata periodā tika sasaukta viena kārtējā akcionāru sapulce 2019. gada 25. aprīlī. Katram akcionāram, reģistrējoties dalībai akcionāru sapulcē, ir jāparaksta apliecinājums, ka uz viņu neattiecas Enerģētikas likuma 111. panta trešajā daļā un statūtu 9.4. punktā noteiktie ierobežojumi un aizliegumi. Detalizētu informāciju Sabiedrība iesniedza Regulatoram ar 2019. gada 14. maija vēstuli Nr. COR-N-2019/0313 (nav publicējams).

PAS "Gazprom" tiesības ir ierobežotas atbilstoši statūtu 9.4. punktam, līdz ar to PAS "Gazprom" akcionāru sapulcē nepiedalījās, kā arī kopumā pārskata periodā neīstenoja citas akcionāra tiesības, izņemot tiesības saņemt dividendes.

2019. gadā akcionāri PAS "Gazprom" un Marguerite Gas I patstāvīgi veica nepieciešamās darbības, lai Sabiedrība izpildītu Certificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1. punktā Regulatora noteiktos nosacījumus, kā rezultātā:

- 2019. gada 30. decembrī notika PAS "Gazprom" piederošo akciju (34,10 %) atklāta izsole, kas noslēdzās sekmīgi.
- 2019. gada decembrī Marguerite Gas I noslēdza tai piederošo akciju (29,06 %) atsavināšanas darījumu ar MM Infrastructure Investments Europe Limited, Japānas uzņēmuma Marubeni Corporation pārvaldītu sabiedrību.

Darījuma pusēm saskaņā ar Enerģētikas likuma 20.³ pantu un Nacionālās drošības likuma 40. pantu ir pienākums iesniegt piedāvājumu Ministru kabinetā lēmuma par valsts pirkuma tiesību izmantošanu un atļaujas saņemšanu būtiskas līdzdalības iegūšanai Sabiedrībā, ja valsts nolemj atteikties no pirkuma tiesību izmantošanas.

Ievērojot, ka pastāvēja virkne objektīvu apstākļu, 2019. gada 12. decembrī Sabiedrība iesniedza Regulatoram lūgumu pagarināt Certificēšanas lēmumā noteikto nosacījumu izpildes termiņu. Šī ziņojuma iesniegšanas laikā Regulators lēmumu vēl nav pieņēmis, jo turpina izvērtēt papildu informāciju. Sabiedrība atbilstoši Certificēšanas lēmuma lemjošās daļas 2. punktā noteiktajam reizi divos mēnešos turpina sniegt Regulatoram informāciju par Certificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1. punktā ietverto nosacījumu izpildes gaitu.

1.2. Sistēmas operatora padomes un valdes iecelšana (Certificēšanas noteikumu 2.2. un 2.3. apakšpunkts)

Pārskata periodā nav notikušas izmaiņas padomes un valdes sastāvā salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņojumu.

1.3. Valsts pārvaldes institūcijas (Certificēšanas noteikumu 2.5. apakšpunkts)

Pārskata periodā nav notikušas izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņojumu. Sistēmas operatoru nekontrolē valsts pārvaldes institūcija, kas kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību.

1.4. Sistēmas operatora personāls un tehniskie resursi (Certificēšanas noteikumu 2.6. un 2.7. apakšpunkts)

Pārskata periodā nav notikušas izmaiņas Sabiedrības darbības virzienos salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņojumu. Sabiedrība nodrošina dabasgāzes pārvadi un dabasgāzes uzglabāšanu atbilstoši Regulatora izsniegtajām licencēm.

Sistēmas operatora rīcībā ir pietiekams darbinieku skaits ar atbilstošu kvalifikāciju un pietiekami tehniskie resursi katra attiecīgā Enerģētikas likumā noteiktā sistēmas operatora pienākuma veikšanai. Sabiedrība ziņojumam pievieno aktualizētu informāciju par darbinieku skaitu un kvalifikāciju (nav publicējams).

Viens no pārskata periodā īstenojamajiem būtiskākajiem stratēģiskajiem mērķiem bija veikt visas nepieciešamās darbības un regulējuma apstiprināšanu, lai ar 2020. gada 1. janvāri varētu uzsākt darboties vienotais dabasgāzes tirgus. Lai nodrošinātu efektīvu vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas (turpmāk – vienotā tirgus zona) darbības organizēšanu un sniegtu atbalstu vienotās tirgus zonas dalībniekiem, Sabiedrībā tika ieviestas organizatoriskās struktūras izmaiņas, kuru ietvaros ar 2019. gada novembri Sabiedrībā tika izveidota struktūrvienība, kuras uzdevumi ir:

- 1) koordinēt vienotās tirgus zonas balansēšanu un nodrošināt norēķinu datu apmaiņu starp vienotās tirgus zonas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoriem;
- 2) nodrošināt un koordinēt dabasgāzes virtuālā tirdzniecības punkta darbību saskaņā ar vienotās tirgus zonas balansēšanas noteikumiem;
- 3) nodrošināt vienotās tirgus zonas IT platformas darbību.

Lai nodrošinātu efektīvāku Sabiedrības personāla vadību un paredzētu pašapkalpošanās iespējas darbiniekiem, pārskata periodā Sabiedrībā tika uzsākta Personālvadības risinājuma izstrādes un ieviešanas projekta īstenošana, kura ietvaros pārskata periodā tika definētas prasības personālvadības sistēmai. Būtiski, ka šajā sistēmā būs iespējams atsekot dažāda veida dokumentu termiņus, tai skaitā darbiniekiem izsniegto sertifikātu derīguma termiņus. Apkopojot datus, sistēma ļaus plānot un veidot grupas apmācībām, informējot par to arī pašus darbiniekus. Sistēma nodrošinās darbiniekiem arī pašapkalpošanās iespējas. Plānots, ka personālvadības risinājums Sabiedrībā tiks ieviests 2020. gada 2. pusgadā.

Sabiedrībai pieder aktīvi (tehnoloģiskās iekārtas, nekustamie īpašumi – zemes vienības, ēkas, būves), kas nepieciešami dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu sniegšanai. Sabiedrība ziņojumam pievieno aktualizētu informāciju par Sabiedrības nodrošināto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo aktīvu piederību (nav publicējams).

Lai nodrošinātu efektīvu Sabiedrības aktīvu pārvaldību, pārskata periodā Sabiedrībā tika īstenots Aktīvu pārvaldības sistēmas izstrādes un ieviešanas projekts. Ieviešot vienotu digitalizētu Sabiedrības aktīvu pārvaldības sistēmu, tiek nodrošināta visu uzņēmuma īpašumā esošo ražošanas aktīvu uzskaitē, tiek definēti ar katra aktīva uzturēšanu saistītie darbi, reģistrēti pārbaužu aktos minētie ar aktīvu darbību saistītie trūkumi, nodrošināta uzturēšanas un remonta darbu plānošana, darba uzdevumu sagatavošana un uzdevumu izpildes kontrole. 2020. gadā tiks nodrošināta datu integrācija ar citām uzņēmuma sistēmām.

Sabiedrība nodrošina dabasgāzes pārvades sistēmas un Inčukalna PGK infrastruktūras uzturēšanas un attīstības pasākumus, realizē nepieciešamos ieguldījumus infrastruktūras attīstībā, uzrauga un kontrolē dabasgāzes pārvades sistēmas un Inčukalna PGK stabilitāti. 2019. gadā tika uzsākti, īstenoti vai attiecīgi pabeigti vairāki vērienīgi infrastruktūras attīstības projekti:

- Uzsākta Inčukalna PGK modernizācijas projekta īstenošana (ES kopīgu interešu projekts ar līdzfinansējumu no Eiropas infrastruktūras instrumenta (turpmāk – CEF) līdzekļiem

50 % apmērā). 2019. gadā tika pabeigti pirmo sešu urbumu modernizācijas darbi, kā arī noslēgti līgumi par vēl 30 urbumu modernizācijas darbiem un par projektēšanas darbiem – gāzes savākšanas punktam Nr. 3 un gāzes pārsūkņēšanas agregātu kompresoru cehā Nr. 2 modernizācijas darbiem.

- Parakstīts būvniecības finansēšanas līgums Latvijas-Lietuvas starpsavienojuma uzlabošanas projektam (ES kopīgu interešu projekts ar līdzfinansējumu no CEF līdzekļiem piešķiršanu 50 % apmērā). Projekta ietvaros sadarbībā ar Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru paredzēts veikt būvniecības darbus Latvijas-Lietuvas gāzesvada starpsavienojuma jaudas palielināšanai. Projekta rezultātā tiks veicināta piekļuve Klaipēdas sašķidrinātās gāzes krātuvei un Polijas-Lietuvas gāzesvada starpsavienojumam.
- Nodots ekspluatācijā Inčukalna PGK pārbūvētais gāzes savākšanas punkts Nr. 2, kas aprīkots ar jaunām tehnoloģiskajām iekārtām un cauruļvadiem.
- Nodota ekspluatācijā dabasgāzes pārvades sistēmas gāzes mērīšanas stacija "Korneti", kas tika aprīkota ar moderniem gāzes skaitītājiem un plūsmas skaitļotājiem, rasas punkta, sēra savienojuma un gāzes sastāva noteikšanas iekārtām, kā arī pilnībā tika uzlabota vadības un atskaišu sistēma.
- Uzsākti būvniecības darbi atzara uz gāzes regulēšanas staciju "Sloka" posma 8 km garumā nomaiņai. 2019. gadā nomainīts 1 km, bet projektu pabeigt pilnībā plānots 2020. gadā.

Būtiski atzīmēt, ka pārskata periodā tika izstrādāts Latvijas valsts standarta 364:2011 "Dabasgāzes krātuves ūdens nesējslāņos un pārvades sistēmas ekspluatācija, tehniskā apkope un remonts" (turpmāk – LVS 364:2011) jaunās redakcijas projekts ar nosaukumu "Dabasgāzes krātuves ūdens nesējslāņos un pārvades sistēmas tehniskā uzturēšana" (turpmāk – Standarta projekts). Standarta projekts tika iesniegts Latvijas Nacionālajā standartizācijas institūcijā "Latvijas standarts" (SIA "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs") izskatīšanai un apstiprināšanai. Standarta mērķis ir nodrošināt dabasgāzes uzglabāšanas sistēmu un dabasgāzes pārvades sistēmu drošu darbību un attīstību, novēršot to priekšlaicīgu nolietošanos. Standarts nosaka galvenās prasības, kuras jāievēro sistēmas operatoram, kura īpašumā vai valdījumā ir dabasgāzes krātuve, kas ierīkota ūdens nesējslāņos, vai dabasgāzes pārvades sistēma, kā arī operatoram, kas veic šo sistēmu operatīvo vadību un tehnisko uzturēšanu.

Vienlaikus 2019. gada oktobrī Sabiedrībā tika apstiprināti AS "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas un pārvades sistēmas tehniskās uzturēšanas noteikumi, lai nodrošinātu Sabiedrības dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas un dabasgāzes pārvades sistēmas maksimālu drošas kalpošanas laiku, novērstu to priekšlaicīgu nolietošanos, noteiktu to tehniskās uzturēšanas darbu izpildes termiņus, secību un citas prasības atbilstoši LVS 364:2011. Noteikumi būs spēkā līdz laikam, kad stāsies spēkā LVS 364:2011 jaunā redakcijā vai tiks apstiprināts cits Latvijas valsts standarts esošā standarta vietā.

Lai nodrošinātu efektīvāku apziņošanu un pārvaldību avāriju lokalizācijas un likvidācijas gadījumā dabasgāzes pārvades sistēmā un Inčukalna PGK, Sabiedrībā tika apstiprināta AS "Conexus Baltic Grid" ārkārtas situāciju pārvaldīšanas un apziņošanas kārtība, kas nosaka Sabiedrības ārkārtas situāciju pārvaldīšanas un apziņošanas principus, Sabiedrības rīcību ārkārtas situācijās, darbinieku un trešo pušu apziņošanu, ārkārtas situācijas glābšanas un seku likvidācijas darbu koordināciju, lai nodrošinātu ārkārtas situācijas izraisītās ietekmes mazināšanu,

kā arī ārkārtas situāciju izmeklēšanu un analīzi. Lai nodrošinātu operatīvu apziņošanu, tika izstrādāta un ieviesta Paziņojumu sūtīšanas sistēma.

Sistēmas operators atsevišķu Enerģētikas likumā noteikto pienākumu veikšanai izmanto ārpakalpojumus. Sabiedrība ārpakalpojumu izvēlē piemēro iepirkumu procedūras atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam, ja iepirkumā paredzamā līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām vai lielāka, vai AS "Conexus Baltic Grid" iepirkumu organizēšanas kārtību, ar kuru saskaņā iepirkumu veic, organizējot atklātu konkursu, sarunu procedūru vai cenu aptauju. Ja ārpakalpojuma iepirkums tiek veikts, nepiemērojot nevienu no minētajām iepirkumu procedūrām, tas tiek pamatots ar objektīviem lietderības apsvērumiem.

Sabiedrība atbilstoši Sertificēšanas lēmumā Regulatora norādītajiem ieteikumiem nodrošina regulāru (ne retāk kā reizi divos gados) to ārpakalpojumu pārskatīšanu, kurus Sabiedrība saņem no komersantiem, kas saistīti ar PAS "Gazprom" vai AS "Latvijas Gāze", izvērtējot iespējas saņemt attiecīgo ārpakalpojumu no cita pakalpojumu sniedzēja. Sabiedrība, izvēloties ārpakalpojuma sniedzēju, izvērtē, vai attiecīga pakalpojuma līguma noslēgšana neradīs pakalpojuma sniedzēja kontroli vai jebkādas tiesības sistēmas operatorā, pārvades sistēmā vai Inčukalna PGK.

Sabiedrība ziņojumam pievieno aktualizētu pārvades sistēmas un Inčukalna PGK darbības nodrošināšanai izmantoto ārpakalpojumu sarakstu (nav publicējams).

1.5. Komerčiālas informācijas aizsardzība (Sertificēšanas noteikumu 2.8. apakšpunkts)

Enerģētikas likuma 15. panta ceturtā daļa nosaka, ka sistēmas operatori nav tiesīgi izpaust komerciālu informāciju, kas tiem kļuvusi zināma, pildot savus pienākumus. Komerčiālas un konfidenciālas informācijas saturu nosaka energoapgādes komersanti, saskaņojot to ar Regulatoru. Saskaņā ar Sabiedrībā apstiprināto Ētikas kodeksu Sabiedrība nodrošina ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību, kuru tā, pildot savus pienākumus, ir saņēmusi no sadarbības partneriem. Ētikas kodekss arī nosaka, ka darbinieks rūpējas par viņam pieejamās Sabiedrības informācijas aizsardzību un darbiniekam pieejamā Sabiedrības informācija ir izmantojama tikai tiešo darba pienākumu izpildei. Darbiniekam aizliegts izpaust Sabiedrības aizsargājamu informāciju vai izmantot to personīgiem mērķiem.

Pārskata periodā, lai nodrošinātu efektīvāku likumā noteiktā sistēmas operatora pienākuma izpildi, Sabiedrībā tika pilnveidots informācijas aizsardzības iekšējais regulējums. Sabiedrība aktualizēja iepriekš apstiprinātos informācijas aizsardzības noteikumus, paredzot aizsargājamās informācijas konfidencialitātes gradāciju un skaidrāku mehānismu aizsargāmajās informācijas identificēšanā un aktualizēšanā. 2020. gada janvārī tika apstiprināts vispārīgais iekšējais regulējums. Sabiedrība ziņojumam pievieno jaunus informācijas aizsardzības noteikumus (nav publicējams).

1.6. Taisnīga un vienlīdzīga attieksme pret sistēmas lietotājiem (Sertificēšanas noteikumu 2.9. apakšpunkts)

Dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas darbības virzieni ir regulētā darbība. Sistēmas operators nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi, nodrošinot tirgus dalībniekiem

piekļuvi dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmai saskaņā ar Enerģētikas likumu un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018. gada 28. maija lēmumu Nr. 1/10 "Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi" un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017. gada 13. aprīļa lēmumu Nr. 1/16 "Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi". Saskaņā ar šiem noteikumiem un to pielikumā esošajiem standarta līgumu paraugiem 2019. gadā tika noslēgti vēl septiņi pārvades sistēmas pakalpojumu un balansēšanas līgumi un seši dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma līgumi.

Lai īstenotu Baltijas valstu un Somijas valdību 2014. gada 5. decembra vienošanos, kuras mērķis harmonizēt tīkla kodeksu ieviešanu un izveidot 2020. gadā vienotu reģionālo dabasgāzes tirgu, kas samazinātu administratīvo slogu darbībām vairumtirgū, nodrošinātu lielāku un likvīdāku tirgu, kā arī novērstu diskrimināciju attiecībā uz dabasgāzes piegādes ceļiem un veicinātu tarifu caurspīdīgumu un paredzamību, 2019. gadā Sabiedrība aktīvi strādāja pie nepieciešamajiem risinājumiem integrācijas pirmā posma īstenošanai, kas paredz pasākumu kopumu Igaunijas, Latvijas un Somijas dabasgāzes tirgus pakāpeniskai integrācijai.

Enerģētikas likuma 117. panta trešā daļa, kas stājas spēkā 2019. gada 23. oktobrī, nosaka kārtību, kādā dabasgāzes pārvades sistēmas operators izstrādā un iesniedz Regulatoram saskaņošanai vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas lietošanas noteikumus (turpmāk – sistēmas lietošanas noteikumi) un vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas balansēšanas noteikumus (turpmāk – balansēšanas noteikumi). Vienotās Latvijas-Igaunijas balansēšanas zonas sistēmas lietošanas noteikumi un balansēšanas noteikumi tika saskaņoti attiecīgi ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2019. gada 28. oktobra lēmumu Nr. 165 "Par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas lietošanas noteikumu saskaņošanu" un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2019. gada 28. oktobra lēmumu Nr. 164 "Par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas balansēšanas noteikumu saskaņošanu".

Līdz ar minēto noteikumu spēkā stāšanos tika uzsākta līgumu noslēgšana ar sistēmas lietotājiem darbībai vienotajā Latvijas-Igaunijas balansēšanas zonā. 2019. gada nogalē kopumā darbībai vienotajā balansēšanas zonā noslēgti 18 pārvades sistēmas pakalpojuma līgumi un 18 balansēšanas līgumi. Vienotās Igaunijas-Latvijas balansēšanas zonas ietvaros pārvades sistēmas lietotājs, noslēdzot līgumu par pārvades sistēmas izmantošanu un balansēšanu ar brīvi izvēlētu vienotās Igaunijas-Latvijas balansēšanas zonas pārvades sistēmas operatoru, ir tiesīgs izmantot visu vienoto balansēšanas zonu veidojošo pārvades infrastruktūru un tā nebalanss tiek aprēķināts visai zonai kopumā, mazinot administratīvo slogu darbības plānošanai katra individuāla nacionālā pārvades sistēmā un nodrošinot vienlaicīgu pieeju divu valstu mazumtirgiem.

Standarta pārvades sistēmas pakalpojumu līguma un standarta balansēšanas līguma formu nosaka pārvades sistēmas operators. Vienotās balansēšanas zonas pārvades sistēmas operatori ir vienojušies par tādu uz pārredzamības principiem balstītu sadarbības modeli, ka visi sistēmas lietošanas un balansēšanas, tai skaitā klasiskā gadījumā līgumos ietveramie nosacījumi ir paredzami vienuviet – vienotajos sistēmas lietošanas un balansēšanas noteikumos. Sabiedrība ziņojumam pievieno standarta līgumu paraugus, kas tiek slēgti ar sistēmas dalībniekiem.

Sabiedrības dabasgāzes pārvades sistēmas un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma sniegšanā piemēro Regulatora apstiprinātus tarifus. Gan sistēmas lietošanas noteikumi, gan tarifi tiek publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un ir brīvi pieejami tirgus dalībniekiem.

Informācija, kas saistīta ar Sabiedrības sniegtajiem dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumiem, tirgus dalībniekiem pilnīgā klāstā ir brīvi pieejama Sabiedrības tīmekļvietnēs www.conexus.lv un capacity.conexus.lv latviešu un angļu valodā.

Vienotās tirgus zonas efektīvai darbībai, lai nodrošinātu centralizētu dabasgāzes tirgus darbībai un vienotās tirgus zonas atbildīgā pienākumu veikšanai nepieciešamo saziņu starp Latvijas-Lgaunijas balansēšanas zonā aktīvajiem dabasgāzes tirgus dalībniekiem un operatoriem, kā arī operatoru savstarpējo datu apmaiņu, sadarbībā ar Lgaunijas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru tika izstrādāta vienotā informācijas tehnoloģiju platforma (*Common Zone Platform*) platform.conexus.lv (turpmāk – IT platforma). IT platformā tirgus dalībniekiem ir pieejams pilnvērtīgs un ērts risinājums, kas vienlaikus nodrošina drošus sakaru kanālus nepieciešamo ikdienas procesu veikšanai. Sabiedrība 2019. gada 1. novembrī sāka pieņemt Lgaunijas-Latvijas vienotās balansēšanas zonas vienotajā IT platformā pārvades jaudu rezervācijas darbam vienotajā Lgaunijas-Latvijas balansēšanas zonā.

Pārskata periodā notika darbs arī pie dabasgāzes pārvades sistēmas pieslēguma noteikumu izstrādes un apstiprināšanas. Atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2019. gada 18. aprīļa lēmumam Nr. 1/7 "Dabasgāzes pārvades sistēmas pieslēguma noteikumi biometāna ražotājiem, sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoriem un dabasgāzes lietotājiem" dabasgāzes lietotājiem, kā arī biometāna ražotājiem un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoriem nodrošināta iespēja pieslēgties dabasgāzes pārvades sistēmai.

1.7. Kopīgi izmantotie pakalpojumi (Sertificēšanas noteikumu 2.10. apakšpunkts)

Energoapgādes komersantam, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, nav iespēju ietekmēt sistēmas operatora darbību, jo sistēmas operators ar šādu komersantu kopīgi neizmanto pakalpojumus.

2. Pakalpojumu nodrošināšana (Sertificēšanas noteikumu 3. punkts)

Sabiedrība Sertificēšanas noteikumu 3. punktā minētās funkcijas pamatā nodrošina patstāvīgi, izņemot apdrošināšanas pakalpojumus. Detalizētu informāciju par tiem Sertificēšanas noteikumu 3. punktā minētajiem pakalpojumiem, kuros Sabiedrība piesaista ārpuskalpojuma sniedzējus ir sniegusi ar 2019. gada 6. septembra vēstuli Nr. COR-N-2019/0621 (nav publicējams).

3. Atbilstība Enerģētikas likuma 114. panta otrās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām (Sertificēšanas noteikumu 4. punkts)

Sistēmas operators nodrošina Eiropas Savienības regulu normās, kas norādītas Sertificēšanas noteikumu 4.1. un 4.2. apakšpunktā, noteiktos sistēmas operatora pienākumus, tai skaitā īstenojot vienotā dabasgāzes tirgus izveides pasākumus, centralizējot informācijas par Inčukalna PGK publicēšanu AGSI+ platformā.

Attiecībā uz Sertificēšanas noteikumu 4.3. apakšpunktu Sabiedrība norāda, ka spēkā ir Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010.

Pārskata periodā Sabiedrība turpināja sadarboties ar Ekonomikas ministriju Latvijas Ārkārtas rīcības plāna dabasgāzei 2019 un Latvijas Preventīvās rīcības plāna dabasgāzei 2019

izstrādē, analizējot Ekonomikas ministrijas sagatavotos plānu projektus un iesakot vēlamos uzlabojumus, kā arī sniedzot Ekonomikas ministrijai pieprasīto papildu informāciju. Saskaņā ar Sabiedrībai pieejamo informāciju, pārskata periodā plānu izstrāde ir gandrīz pabeigta un 2020. gadā tie tiks iesniegti izskatīšanai Eiropas Komisijai.

2019. gadā Sabiedrība piedalījās Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) Enerģijas drošības izcilības centra un Eiropas Savienības Kopīgā izpētes centra rīkotā dabasgāzes apgādes drošības izspēlē *Coherent Resilience 2019*, kurā dalībnieki izspēlēja scenārijus, kas saistīti ar dabasgāzes apgādes traucējumiem. Izspēles dalībnieki identificēja riskus un iesaistīto pušu darbības, ko nepieciešams iedzīvināt Baltijas valstu reģiona dokumentos, kas attiecas uz dabasgāzes apgādes drošību, tajā skaitā ārkārtas rīcības plānā un preventīvās rīcības plānā.

Sabiedrība atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumiem Nr. 312 "Enerģijas lietotāju apgādes un kurināmā pārdošanas kārtība izsludinātās enerģētiskās krīzes laikā un valsts apdraudējuma gadījumā" nodrošina dabasgāzes rezerves, kas paredzēta nodrošināmo lietotāju apgādei enerģētiskās krīzes laikā, ja traucēta dabasgāzes piegāde, uzglabāšanu Inčukalna PGK, kā arī nodrošina nepieciešamo jaudu dabasgāzes izņemšanai no Inčukalna PGK nākamajai apkures sezonai, organizējot izsoli, kuras noteikumus saskaņo ar Regulatoru un Ekonomikas ministriju.

Pārskata periodā Sabiedrība aktīvi piedalījās ENTOSG darba grupās. 2019. gada novembrī Eiropas Gāzes un Elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru tīkli (turpmāk – ENTOSs), iesaistot attiecīgos pārvades sistēmas operatorus, arī Sabiedrību, publicēja kopīgu scenārija ziņojumu – TYNDP 2020 *Scenario Report* – kurā aprakstīti iespējamie Eiropas Savienības nākotnes enerģijas scenāriji līdz 2050. gadam. ENTOSs scenārijus izmantos turpmākas elektroenerģijas un dabasgāzes infrastruktūras vajadzību un projektu novērtēšanai. Visi scenāriji veidoti ar virzību uz klimatneitrālo nākotni un ir izstrādāti, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas saskaņā ar Eiropas Savienības mērķiem 2030. gadam un Apvienoto Nāciju Organizācijas Klimata pārmaiņu konferencē Parīzes nolīgumā izvirzītajam mērķim ierobežot temperatūras pieaugumu 1,5°C robežās.

4. Personas no trešās valsts kontrole (Sertificēšanas noteikumu 5. punkts)

Sabiedrība 2019. gadā nodrošināja, ka PAS "Gazprom" neīsteno kontroli vai jebkādas tiesības (Enerģētikas likuma 116. pants) sistēmas operatorā, dabasgāzes pārvades sistēmā vai Inčukalna PGK. PAS "Gazprom" nepiedalījās Sabiedrības pārvaldē vai Sabiedrības pārvaldes lēmumu pieņemšanā un neīstenoja citas akcionāra tiesības, izņemot tiesības saņemt dividendes, nesaņēma informāciju, izņemot tādu, kas nav brīvi pieejama visiem Sabiedrības akcionāriem.

5. Būtiskākie notikumi 2020. gadā

Nodrošinot Atbilstības lēmuma lemjošās daļas 2. punktā Regulatora uzdoto, Sabiedrība nodrošina, ka autoruzraudzības pakalpojuma sniegšanu no 2020. gada 1. janvāra veic komersants, kurš nav tiešā vai netiešā veidā saistīts ar PAS "Gazprom" un tā saistītajiem komersantiem. Lai nodrošinātu nepārtrauktu autoruzraudzību, 2020. gada janvārī Sabiedrība noslēdza līgumu ar komersantu, kurš nav tiešā vai netiešā veidā saistīts ar PAS "Gazprom" un tā saistītajiem komersantiem. Detalizētu informāciju Sabiedrība iesniedza Regulatoram ar 2020. gada 9. janvāra vēstuli Nr. COR-N-2020/0012 (nav publicējams).

Pamatojoties uz Enerģētikas likuma 20.³ pantu, Ministru kabinets 2020. gada 10. marta sēdē pieņēma lēmumu akceptēt, ka Marguerite Gas I piederošās 29,06 % akcijas atsavina MM Infrastructure Investments Europe Limited. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 20.³ panta ceturto daļu Satversmes aizsardzības birojam un Drošības policijai bija jāsniedz Ministru kabinetam atzinumu par personas, kura noslēgusi pirkuma līgumu, un darījuma atbilstību un ietekmi uz nacionālo drošību. Balstoties uz atzinumu, Ministru kabinets pieņēma lēmumu par darījuma akceptu. Sabiedrība saņēma Ekonomikas ministrijas 2020. gada 19. marta vēstuli Nr. 3.3-8/2020/1543N, kas apliecina minēto lēmumu (nav publicējams). Sabiedrības akcionāru reģistrā 2020. gada 1. aprīlī tika veiktas izmaiņas, ar kurām MM Infrastructure Investments Europe Limited (29,06%) ir kļuvis par Sabiedrības akcionāru.

Pamatojoties uz Regulatora 2019. gada 2. decembra vēstulē Nr. 2-2.89/3690 izteikto pieprasījumu iesniegt neatkarīga sertificēta informācijas tehnoloģiju (sistēmu) auditora atzinumu (Sertificēšanas noteikumu 2.8. apakšpunkts), Sabiedrība organizēja informācijas tehnoloģiju (sistēmu), kurās tiek apstrādāta tirgus dalībnieku komerciāla informācija, audita pakalpojuma iepirkumu saskaņā ar AS "Conexus Baltic Grid" iepirkumu organizēšanas kārtību, kā arī nodrošināja nepieciešamās informācijas un dokumentācijas sniegšanu audita procesā. Sabiedrība ziņojumam pievieno neatkarīga sertificēta informācijas tehnoloģiju (sistēmu) auditora atzinumu (nav publicējams).

Rīgā, 2020. gada 1. aprīlī

Valdes priekšsēdētāja Zane Kotāne

Valdes loceklis Gints Freibergs

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.